

Sınıf Dışı Eğitim Etkinliklerine İlişkin Okul Yöneticileri, Sınıf Öğretmenleri ve Veli Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Ayça Cirit Gül*, Elif Omca Çobanoğlu**

Makale Geliş Tarihi: 04/07/2023

Makale Kabul Tarihi: 16/01/2024

DOI: 10.35675/befdergi.1322777

Öz

İlkokul öğrencileri ile gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerine ilişkin okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve öğrenci velilerinin görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasına uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırma, 30 ilkokul öğrencisiyle sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen etkinliklere yönelik gözlemler, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve öğrenci velileri için hazırlanan çevrimiçi formlar kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca araştırmacılar tarafından gözlemler yapılmıştır. Gözlemler ile okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinden elde edilen veriler betimsel; velilerden elde edilen veriler ise içerik analizine uygun olarak çözümlenmiştir. Analizler sonucunda, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin her çocuk için önemli olduğu; çocukları bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal gelişim gibi farklı gelişim alanlarına katkıları olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, özellikle oyun çağına ve bilişsel açıdan somut işlemler döneminde olan okul öncesi ve ilkokul kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin çok yönlü gelişimlerinin desteklenmesi bakımından sınıf dışı eğitim etkinliklerinin tasarlanmasının gerekli olduğu ve hayat bilgisi gibi farklı disiplinlere ve kazanımlara yönelik etkinlikler geliştirilmesinin önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul öğrencileri, okul yöneticileri, öğretmen, sınıf dışı eğitim, veli.

Evaluation of The Opinions of School Administrators, Classroom Teachers and Parents on Outdoor Education Activities

Abstract

This study, in which the point of view of school administration, classroom teachers, and parents of students regarding outdoor education activities in primary school environments and their surroundings is studied, was designed by the situation assessment, which is qualitative research design. Activity directions were collected separately for school guidelines, classroom teachers, and student's parents using online forms. During the observations during the activities, descriptive analysis was done by writing down the observations made by the organizers during the activities, and the instructions were collected from the school education and classroom departments. The content analysis analyzed the rate from the parents of the

* Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Samsun, Türkiye, ayca.cirit@omu.edu.tr ORCID: [0000-0003-4765-1153](https://orcid.org/0000-0003-4765-1153)

** Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Samsun, Türkiye, omca@omu.edu.tr ORCID: [0000-0002-3691-8273](https://orcid.org/0000-0002-3691-8273)

Kaynak Gösterme: Cirit Gül, A. & Çobanoğlu, E. O. (2024). Sınıf dışı eğitim etkinliklerine ilişkin okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve veli görüşlerinin değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(41), 1672-1699.

students. As a result of the data analysis from the data collection tools, outdoor education activities are essential for every child and contribute to different development areas such as persuasive, affective, psychomotor, and social development. This includes that it is necessary to design outdoor education activities suitable for them to reach the next ones, as they see what they see, especially in preschool and primary school levels, which are playtimes and concrete operations, and that it is essential to design the departments for different disciplines and acquisitions such as life studies.

Keywords: *Classroom teachers, outdoor education, parents, primary school students, school administrators.*

Giriş

Doğa veya doğal alanlar, bireylerin fiziksel, zihinsel ve duygusal durumlarına olumlu katkıları olan, bireylerin doğanın sağaltıcı gücünden faydalanmalarına olanak tanıyan ve yeni deneyimler kazanmalarına imkân sunan ortamlardır. Doğa ile iç içe geçmiş ortamlar, yetişkin bireylerden ziyade özellikle küçük yaş gruplarındaki çocuklar üzerinde bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarının yanı sıra sosyal ve psikolojik gelişimlerini güçlendirme özelliğine sahiptir (Cirit Gül, 2023). Çocukların doğa ile kurdukları temas süresinin artması, onların daha mutlu, daha üretken ve daha yaratıcı yetişkinler olarak yetişmelerini kolaylaştırmaktadır (Cottrell, & Cottrell, 2020; Fiskum, & Jacobsen, 2012). Ancak, zaman içinde yaşanan teknolojik ve bilimsel gelişmeler nedeniyle çocuklar tüm toplumlarda doğadan uzaklaşabilmekte; nüfusların hızlıca artması sebebiyle kentleşmenin artması ve doğal ortamların yok olması çocukların açık alanlarda geçirdikleri vakti azaltabilmekte ya da engelleyebilmektedir.

Günümüzde birçok okul etrafı beton duvarlarla çevrilmiş ve zemini beton olan ortamlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki ebeveyni de çalışan çocukların neredeyse tamamı gününün çoğunu eğitim gördükleri okullarda geçirmektedirler. Betonlarla çevrilmiş okul ortamları/bahçeleri, çocukların farklı gelişim alanlarına katkı sunacak şekilde düzenlense dahi çocukların doğa ile bağ kurmalarına ve etkileşimde bulunmalarına imkân tanıyamamaktadır (Avcı & Gümüş, 2020; Çelik, 2012; MEB, 2019; Louv, 2018). Bu imkânsızlığın önüne geçme noktasında en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenlerin ise, öğrencilerinin doğada vakit geçirmeleri için fırsatlar yaratmak, onların daha kaliteli ve verimli zaman geçirmelerini sağlamak için de öğrencilerinin doğayla temasını en doğru ve etkili şekilde nasıl sağlayacağı konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir (Tatar & Bağrıyanık, 2012). Bu bilgi birikiminin yanı sıra öğretim programlarında standardize edilmiş eğitim süreçlerini dört duvarın arasından çıkartıp yapılandırılmamış sınıf dışı bir ortama entegre etme noktasında birtakım yeterliliklere de sahip olmaları gereklidir. Öğretmenler sahip oldukları bu yeterlilikler sayesinde sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirdikleri sınıf dışı eğitim faaliyetlerini öğrencilerinin bilgilerini artırıcı, becerilerini geliştirici ve psikomotor kazanımlar edindirci biçimde

düzenleyebilmektedirler. Bu bağlamda ele alındığında sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen bu eğitim faaliyetlerinin açıklanması gereği ortaya çıkmaktadır.

Alan yazın incelendiğinde, sınıf dışı eğitim ile ilgili farklı adlandırmalar ve tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Uluslararası alan yazında ‘outdoor education’ başlığı ile adlandırılan sınıf dışı eğitim; ulusal alan yazında dış mekân eğitimi, açık hava etkinlikleri, okul dışı öğrenme faaliyetleri, çevre eğitimi ve doğa eğitimi gibi isimlerle tanımlanmaktadır (Balkan Kıyıcı, Atabek Yiğit & Darçın, 2014; Birinci, 2013; Civelek & Özyılmaz Akamca, 2018; Çağlar Karapınar & Arıbaş, 2017; Çetingüney & Büyük, 2022; Demir & Çetin, 2022; Kahyaoğlu, 2016; Öztürk Aynal, 2013; Şahin & Yazgan, 2013). Ford’un (1986) çalışmasında ise sınıf dışı eğitim, taşıdığı benzer özellikler nedeniyle çevre eğitimi, koruma eğitimi, okul kampları, açık hava rekreasyonu, dış mekân arayışları, macera eğitimi, deneysel eğitim, çevresel deneyim ve doğa eğitimi gibi isimlerle de nitelendirilmektedir. Gerek ulusal gerekse uluslararası çerçevede farklı isimler verilmiş olsa da sınıf dışı eğitimin sahip olduğu özellikler ve içeriği ele alındığında farklı araştırmacılar tarafından benzer şekilde tanımlandığı göze çarpmaktadır. Örneğin, Eaton (2000) sınıf dışı eğitimi, doğaya saygı duyulmasının sağlanması amacıyla farklı mekanlarda farklı disiplinleri bir araya getirme süreci olarak tanımlarken; Bunting (2006), bir konunun öğretilmesi veya birtakım becerilerin geliştirilmesi için etkinlik süreci olarak nitelendirmekte; Payne ve Wattcow (2008) ise açık alanda uygulanan, macera, risk ve yarışın sürecine dahil edildiği, bireyi çok yönlü gelişimine katkı sunan bir süreç olarak (Becker, Lauterbach, Spengler, Dettweiler, & Mess, 2017) en genel manada ise sınıf dışı ortamlarda öğrenme, öğretme ve deneyimleme süreci şeklinde ifade etmektedir.

Sınıf dışı eğitim ile ilgili geçmişten bugüne yapılan birçok tanımlama olmasına rağmen hepsinin temelinde bu eğitimin dayanması gereken dört ana unsur bulunmaktadır (Bunting, 2006):

- Sınıf dışı eğitim, uygulamaya dayalı olmalıdır ve öğrenciler bu uygulama sürecinde aktif olmalı ve deneyim kazanmalıdır.
- Sınıf dışı eğitimde, doğal çevre ile etkileşim halinde olunmalı ve insan-doğa arasında bağ kurulmalıdır.
- Sınıf dışı eğitimde, uygulama, genelleme, yansıtma ve süreklilik önemlidir.
- Sınıf dışı eğitimcileri, öğrencilerinin beş duyu organlarını kullanarak ve aktif olduklarında öğrendiklerinin bilincinde olduklarından eğitim planlamasında disiplinler arası ilişkinin kurulması önemlidir.

Sınıf dışı eğitimin, geleneksel eğitim düzeninin dışında farklı ortamlarda eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleşmesi, öğrencilerin öz keşif, öz düzenleme ve öz değerlendirme gibi birtakım becerilerinin gelişmesine olanak tanınması ve okulda geçirilen vakitlerin daha nitelikli olmasını sağlaması gibi gerek öğrenme ortamları gerekse öğrenciler açısından olumlu özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Yine

özellikle alt kademelerde öğrenim gören öğrencilerin öğrenmelerini daha somut şekilde gerçekleştirebilmelerini sağlama ve öğrencilerin geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha çok ilgisini çeken, merak ve heyecan duygularını canlı tutan bir öğretim süreci olma gibi özellikler de taşımaktadır (Çobanoğlu & Cirit Gül, 2017). Ayrıca sınıf dışı eğitim, öğrencilerin sosyal anlamda gelişimlerine katkı sağlamasının yanı sıra doğayla etkileşim kurularak gerçekleşen öğrenme, akademik anlamda başarılarının artmasını sağlamakta ve gelecek nesillerin doğa bilinci kazanmış bir toplum olarak yetişmesine imkân tanımaktadır (Rios & Brewer, 2014).

Sınıf dışı eğitimin yukarıda bahsedilen özellikleri ve öğrencilere sağladığı çok yönlü katkıları değerlendirildiğinde, geliştirilen öğretim programlarında ve uygulamaya dönük çalışmalarda sınıf dışı eğitime yapılan yönlendirmelerin artması ve öğrencilerin farklı özelliklerini keşfetmelerini sağlayıcı planlamalar yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Gerek ulusal gerekse uluslararası alan yazında sınıf dışı eğitim ile ilgili birçok çalışma olduğu görülmektedir. Ancak bu çalışmaların genel olarak sınıf dışı eğitimin özellikleri (Okur Berberoğlu & Uygun, 2013), sınıf dışı eğitime yönelik görüşler (Avcı & Gümü, 2019; Demirtaş & Akkocaoğlu Çayır, 2021; Dymont, Downing, Hill, & Smith, 2018), sınıf dışı eğitimin öğrencilere sağladığı faydalar (Bodur & Yıldırım, 2018; Çobanoğlu & Cirit Gül, 2017; Karakaş Özür & Şahin, 2017) ve sınıf dışı eğitimin öğretim müfredatlarındaki yeri (Bozkurt, 2021; Ceylan, 2021; Dymont vd., 2014; Hobbs, McMahan, & Stawski, 2018) çerçevesinde şekillendiği; uygulanan etkinliklerin öğrencilerde bıraktığı izlemine öğretmen, okul yöneticileri ve veliler gözüyle değerlendiren çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda gerek alan yazındaki açıklık gerekse sınıf dışı eğitimin ve ilkökul öğrencilerinin gelişimsel özellikleri göz önüne alındığında, bu çalışmanın alana önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu amaçla gerçekleştirilen bu çalışmada, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki gelişimlerine etkileri okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin görüşleri ile belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki alt problemlere yanıtlar aranmıştır:

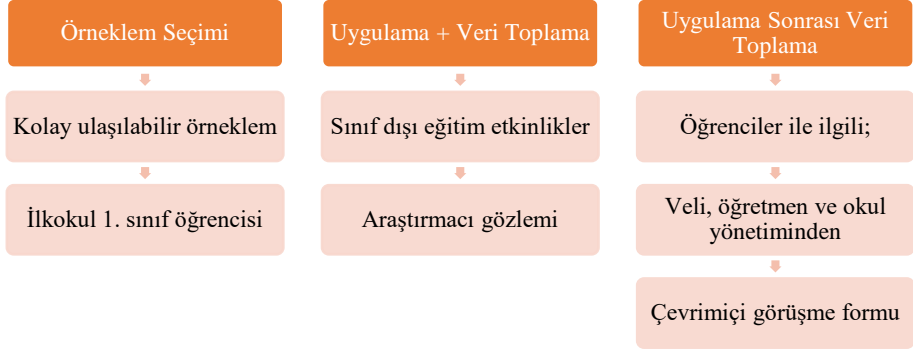
1. Veliler, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine olan etkilerini nasıl değerlendirmektedirler?
2. Okul yöneticileri sınıf dışı eğitim etkinliklerini nasıl değerlendirmektedir?
3. Sınıf öğretmenleri sınıf dışı eğitim etkinliklerini nasıl değerlendirmektedir?
4. Öğrencilerin kazanımları edinme durumları nasıldır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrenciler üzerindeki etkilerinin ve öğrencilere sağladığı katkıların velilerin, sınıf öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin gözünden

değerlendirilmeye çalışıldığı bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine uygun olarak tasarlanmıştır. Durum çalışmaları, bir veya daha çok durumun ayrıntılı şekilde açıklandığı ve çözümlendiği bir nitel araştırma türü olarak nitelendirilebilir ve durum çalışmalarındaki durumlar olay, etkinlik veya süreç de içerebilir (Creswell, 1998; Merriam, 1988; Yin, 2009; akt. Johnson & Christensen, 2014). Araştırmaya dair genel kurgu aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

Katılımcı Grubu

Bu çalışma, ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin sınıf dışı etkinliklerden bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak nasıl etkilendiklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda amaca yönelik daha somut veriler elde edebilmek amacıyla öğrenciler hakkında bilgi sahibi olan paydaşlardan yine öğrenciler ile ilgili veri toplanmıştır. Dolayısıyla etkinliklerin gerçekleştirildiği grup ilkokul öğrencileri iken verilerin toplandığı grup ise iki okul yöneticisi, dört sınıf öğretmeni ve otuz öğrenci velisinden oluşan paydaşlardır. Çalışmanın katılımcı grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği ile seçilmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacılar tarafından maliyet ve zaman bakımından kolayca ulaşılabilen örnekleme tekniğidir (Baltacı, 2018).

Etkinlik Süreci

Bu çalışmada uygulanan etkinlikler, 2021-2022 eğitim öğretim yılının güz yarısında aynı bölgede yer alan bir üniversiteye ait ormanlık alan kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler ile gündelik hayatlarının içinde olan ancak sık karşılaşmadıkları bilgileri/görselleri içeren, öğrencilerin akademik ve sosyal alanlardaki farklı becerilerine ve gelişim alanlarına hitap eden tam günlük sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler, sınıf öğretmenlerinden de destek alınarak araştırmacılar tarafından yürütülmüştür. Sınıf dışı eğitimin doğası gereği 4-6 kişilik grup etkinlikleri gerçekleştirildiğinden sınıf mevcuduna uygun olarak öğrenciler altışar kişilik gruplara ayrılmışlar ve iki araştırmacı ve iki sınıf öğretmenin süreçte kolaylaştırıcı ve uygulayıcı olarak yer alması sağlanmıştır.

Çalışmada, ilkokul hayat bilgisi dersi öğretim programı “Doğada Hayat” ünitesindeki “Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler”, “Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler” ve “Yakın çevresinde bulunan bitki ve hayvanları korumaya özen gösterir” kazanımlarından yola çıkılarak süreç tasarlanmıştır. Süreçte bu kazanımlarla ilişkilendirilerek canlı ve cansız kavramları üzerinden hareket edilmiş, öğrencilerin çevrelerindeki canlı ve cansız varlıkları gözlemleyerek bu varlıklar hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Çalışma verileri, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve veliler için araştırmacılar tarafından ayrı ayrı hazırlanan çevrimiçi görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Okul idarecileri için hazırlanan formda, okullarında görev yapan öğretmenlerin ne sıklıkla sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirdikleri, gerçekleştirilen etkinliklere okul idaresinin hangi konularda ve nasıl destekte buldukları, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilere sağladığı faydalar ve bu etkinlikleri artması için sunabilecekleri öneriler ile ilgili sorular yer almaktadır. Sınıf öğretmenleri için hazırlanan formda ise, gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan ne gibi katkılar sunduğu, uygulanan etkinlikleri nasıl değerlendirdikleri, kendilerinin sınıf dışı ortamlarda ne tür etkinlikler gerçekleştirdikleri ve kendi etkinlikleri ile bu etkinlikler arasındaki benzer ve farklı yönlerin neler olduğuna ilişkin sorular bulunmaktadır. Veliler için hazırlanan formda ise çocuklarından gün sonunda aldıkları dönütler doğrultusunda cevaplayabilecekleri bazı sorular bulunmaktadır. İlgili formda, alışıl gelmiş öğrenme ortamının dışında farklı ve açık bir alanda etkinlik gerçekleştirmelerinin çocuklara bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan katkılarının neler olduğu ve gerçekleştirilen etkinliklerden bağımsız olarak çocuklarının okul ortamının dışında sınıf dışı farklı bir ortamda olmalarının gelişim açısından çocuklarına sağlayacağı katkıların neler olabileceği yönünde görüşlerini almak amaçlı sorular bulunmaktadır. Veri toplanan her grup için araştırmacılar tarafından hazırlanan formlarda yer alan sorular, soruların anlaşılabilirliği, amaca ve hedef kitleye uygunluğu, dil açısından uygunluğu ve kapsam geçerliği noktalarında uzman görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formları, ilk olarak alan uzmanlarına gönderilmiş ve uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda revize edilmiştir. Aynı zamanda araştırmacılar tarafından da süreç boyunca sürekli olarak gözlemler yapılmıştır. Bu gözlemlerde genel olarak, öğrencilerin akranları ile kurdukları iletişime, grup çalışmaları sırasındaki iş birliklerine, etkinliklerin farklı gelişim alanlarına göre zor ve kolay gelen aşamalarına odaklanılmıştır. Gözlem formunda ele alınan başlıklar da yine alan uzmanları tarafından incelenmiş ve gereken düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Uygulamalara başlanmadan önce çalışmanın yapılabilmesi için gerekli olan resmi izinler Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 31.12.2021 tarihli 2021-1070 sayılı kararı ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Bu çalışmada da, içerik analizi tekniği ile çözümlenen veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında değerlendirilmiştir. Veriler, her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş ve sonrasında bir araya getirilmiştir.

Etkinlikler

Bu çalışmada, ilkokul 1.sınıf öğrencileri ile Hayat Bilgisi dersi kazanımlarından hareketle canlı ve cansız varlıklar hakkında bilgi edinebilmeleri, var olan bilgilerinin değerlendirilmesi, çevrelerindeki bitki ve hayvanları gözlemleyebilmeleri, eksik veya hatalı bilgilerinin ortaya çıkarılması ve çevrelerinde yaşayan varlıklar ile ilgili bilgilerinin artırılabilmesi amacıyla sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında gerçekleştirilmek üzere bir günlük olacak şekilde tasarlanmıştır. Sınıf dışı eğitim etkinlikleri;

- Öğrencilerin ortama, birbirlerine ve sürece adapte olabilmeleri ve dikkatlerini toplayabilmeleri amacıyla tasarlanan ve buz kırıcı özellik taşıyan bir tanışma/ısınma etkinliği;
- Hedefe ulaşılmak üzere tasarlanan ve konunun öğretiminin gerçekleştirildiği ana etkinlik
- Hem sürecin hem de öğrenmelerin değerlendirildiği, eksik veya hatalı bilgilerin tespit edildiği ve düzeltildiği yansıtma etkinliğinden oluşmaktadır.

Çalışma kapsamında gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin ilk aşaması olan ısınma/tanışma etkinliğinde;

- Öğrencilerden çember olmaları istenmiştir.
- Çember oluşturulduktan sonra öğrencilere gözlerini kapatmaları ve doğayı dinlemeleri söylenmiştir.
- Öğrencilere doğayı dinlemeleri için 5 dakika gibi bir süre verilmiş ve sonrasında öğrencilerden gözlerini açmaları istenmiştir.
- Öğrencilere gözleri kapalı iken çevrelerindeki hangi sesleri duydukları, bu seslerin çevrelerindeki hangi varlıklara ait olduğu ya da olabileceği ve duydukları bu seslerin günlük yaşamlarında duydukları seslerden farklı olup olmadığına ilişkin sorular yöneltilmiştir.
- Her öğrencinin görüşünün alınmasının ardından öğrencilerden etkinliklerin gerçekleştirildiği çevreden çok uzaklaşmadan buldukları ortamı dolaşmaları ve gözlem yapmaları; bu gözlemleri yaparken de doğaya zarar vermeden (canlı durumdaki varlıkları öldürmeden, kopartmadan kırmadan vb) dikkatlerini çeken doğal malzemeler toplamaları istenmiştir.

- Öğrencilere gözlem yapmaları ve malzeme toplamaları için verilen 5 dakikanın dolmasının ardından tüm öğrencilerden toplanma alanında buluşmaları istenmiştir.
- Toplanma alanına gelindiğinde öğrencilerden çember oluşturmaları ve sırasıyla topladıkları malzemelerin özelliklerini (sert, pürüzlü, yumuşak, düz, sivri, kare, yuvarlak gibi) çemberin ortasına geçerek ve elindeki malzemeyi tüm arkadaşlarına göstererek söylemeleri istenmiştir.
- Tüm öğrenciler kendi malzemeleri tanıtıp özelliklerini söyledikten sonra etkinliğin ikinci aşamasına geçilmiştir.

Hedeflenen konunun/kavramların öğretiminin gerçekleştirileceği ana etkinlikte;

- Öğrencilerden çember olmaları istenmiş ve her öğrenciye bir kaşık ve bir pinpon topu verilmiştir.
- Etkinliğin gerçekleştirileceği alanda başlangıç, orta (varlık görselleri) ve bitiş (varlıkların özellikleri) noktası olacak şekilde üç nokta belirlenmiştir.
- Öğrencilere belirlenen bu noktalar üzerinde oluşan güzergâh doğrultusunda kendilerine verilen pinpon topunu kaşığa koyarak ilerlemeleri söylenmiştir.
- Öğrencilerden güzergâh boyunca ilerlerken, güzergahın ortasında bulunan masaya bırakılan görseller arasından bir varlık görseli almaları, bitiş noktasına kadar kaşıklardan topları düşürmeden ilerlemeleri ve bitiş noktasına konulan masada kağıtlar arasından orta noktadan görselini aldığı varlığın özelliğinin yazılı olduğunu düşündüğü bir kâğıdı alması istenmiştir.
- Tüm öğrenciler sırayla etkinliği tamamladığında öğrencilerden büyük bir çember olmaları istenmiştir.
- Her öğrenciden sırayla çemberin ortasına gelerek elindeki görsel ve özellik kâğıtlarını tüm arkadaşlarının görebileceği şekilde göstermeleri ve neden bu eşleştirmeyi yaptıklarını söylemeleri istenmiştir.
- Tüm öğrenciler açıklamalarını yaptıktan sonra fark edilen eksik veya hatalı eşleştirmeler akran dönütleri ile düzeltilmeye çalışılmış ve sonrasında etkinliğin son aşaması olan yansıtma etkinliğine geçilmiştir.

Sürecin değerlendirildiği ve eksik/hatalı öğrenmelerin tespit edilerek düzeltilmeye çalışıldığı yansıtma etkinliğinde ise;

- Öğrencilerden yine diğer aşamalarda olduğu gibi çember olmaları istenmiş ve her öğrenciye 1, 2, 1, 2 şeklinde numaralar verilmiştir.
- Öğrencilerin 1'ler ve 2'ler bir arada olacak şekilde grup olmaları istenmiş ve her gruba bir ip yumağı verilmiştir.

- Gruplardan kendi aralarında tekrar bir çember oluşturmaları istenmiştir.
- Çemberler oluşturulduğunda, ip yumağını elinde bulunduran öğrenciden kendi ismini, isminin baş harfiyle başlayan bir varlık ismini ve bu varlığın bir özelliğini söylemesi beklenmiştir.
- Her öğrenciden kendi üstüne düşen görevi tamamladıktan sonra bir eliyle ip yumağının bir ucunu tutması diğer eliyle ise yumağı bir arkadaşına atması istenmiştir.
- Atılan yumağı tutan öğrenciden kendisinden önceki arkadaşının ismini ve söylediği varlığı söylemesi; sonrasında ise kendi ismini ve isminin baş harfi ile başlayan bir varlığın ismini söylemesi istenmiştir.
- Gruplardaki tüm öğrenciler varlıkları ve özelliklerini söyledikten sonra ortada ip yumağından oluşan şekil ile ilgili yorum yapmaları ve sonrasında ip düğüm yapmadan toplamaları istenmiştir.
- Her iki grup da ip yumaklarını topladığında gruplar karşı karşıya getirilmiş, süreçte fark edilen eksik ve yanlış öğrenmeler giderilmiş ve her öğrenci karşısındaki arkadaşının elini sıkarak tokalaşmış ve etkinlik sonlandırılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Gerçekleştirilen etkinliklere ilişkin araştırmacılar tarafından yapılan gözlemler, öğrenci velilerinden, okul yönetiminden ve sınıf öğretmenlerinden kullanılan çevrimiçi form aracılığıyla sağlanan veriler ise ayrı başlıklar altında aşağıda sunulmuştur:

Araştırmacı Gözlemlerine İlişkin Bulgular

Çalışma kapsamında tasarlanan etkinlikler değerlendirilirken, araştırmacılar tarafından öğrenciler hedefe/kazanıma yönelik soruları cevaplamada/örneklendirme düzeyleri, grupla çalışma, iş birliği, akran etkileşimi, yönergeleri uygulayabilme durumları, aktif ve pasif oldukları aşamalar bağlamlarında gözlemlenmiştir. Yapılan bu gözlemlere ilişkin öğrenciler gözlem formunda yer alan maddeler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Her iki araştırmacının yaptıkları gözlemler sonrasında elde edilen veriler incelendiğinde, öğrencilerin bilgi içeren aşamalarda zaman zaman zorlandıkları; uygulamalar gerçekleştirilirken akran iletişimlerini doğru ve yapıcı biçimde kurdukları; ortak çalışma gerektiren aşamalarda iş birliği yapabildikleri; bazı aşamalarda verilen yönergeleri uygulamakta zorlandıkları görülmüştür. Sürecin öğrencilerin duygusal durumlarına yansımaları değerlendirildiğinde ise büyük çoğunluğunun alıştıkları sınıf ve okul ortamının dışında doğal ve farklı bir ortamda olmaktan dolayı mutluluk duydukları, heyecan ve merak içinde oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca doğanın sesini dinlerken genel olarak bildikleri ve günlük

hayatlarında sıklıkla duydukları seslere odaklandıkları, çevrelerinde gördükleri doğal malzemeleri toplamaları ve tanıtlamaları istendiğinde, derinlemesine tanımlama yapamadıkları ve ellerindeki malzemeleri genel özellikleri (dokusu, rengi, şekli gibi) üzerinden açıkladıkları görülmüştür. Öğrencilerin buldukları bilişsel dönemin gereği konunun öğretiminde kullanılan bazı varlıkları canlılık durumlarına göre ayırt edemedikleri, bazı varlıkları ise sadece bir ya da iki özelliğini dikkate alarak sınıflandırdıkları, varlıkların özelliklerini genel olarak bildikleri ancak bunları görsellerle eşleştirirken zorlandıkları tespit edilmiştir. Her ne kadar bilişsel anlamda verilen içeriklerde zorlansalar da öğrencilerin genel olarak yapılan etkinliklerden zevk aldıkları, grup halinde çalışma yapabildikleri ve uygulama sonunda yeniden sınıf dışı ortamlarda etkinlik yapmak istediklerini dile getirdikleri görülmüştür.

Okul Yöneticilerinin Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Etkinliklerin gerçekleştirildiği okulun yöneticilerine çevrimiçi bir form aracılığıyla sınıf dışı eğitim konusunda görüşlerinin alınacağı sorular yöneltilmiştir. Bu formda öğretmenlerin sınıf dışı ortamlarda eğitim gerçekleştirme durumları, gerçekleştirilen etkinliklerin özellikleri, sınıf dışı eğitim etkinliklerini destekleme durumları, hangi konularda öğretmenlerine destek sağladıkları, gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilere katkıları ve sınıf dışı eğitim uygulamalarının artırılması için önerilerinin neler olduğu ile ilgili sorular yöneltilmiş ve okul yöneticilerinin yanıtları tablo halinde aşağıda sunulmuştur:

Tablo 1.

Okul Yöneticilerinin Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Öğretmenlerin sınıf dışı eğitim gerçekleştirme durumu	Olumlu	Evet	1
		İmkân oldukça	1
		Doğada etkinlik	1
Gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim türü	Farklı mekân	Okul bahçesinde etkinlik	1
		Ormanlık alanda etkinlik	1
	Gezi	Orman okullarına gezi	1
		Onay	1
Sınıf dışı eğitime sağlanan destek	Destek	Maddi destek	2
		Teşvik	1
		Duyuşsal	Mutluluk
Sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilere katkıları	Psikomotor	Rahat hareket	1
		Muhteşem	1
	Genel	Yeni yerler tanıma	1
		Farklı eğitim modeli	Duvarsız eğitim imkânı
Sınıf dışı eğitim etkinliklerinin artırılmasına yönelik öneriler	Öğretim programları	Programların düzenlenmesi	1

Hizmet içi eğitim	Öğretmen eğitimi	1
-------------------	------------------	---

Okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerini genel olarak destekledikleri, uygulanan sınıf dışı eğitim etkinliklerinin genel olarak sadece ortam değişikliği sağlanarak gerçekleştirildiği görülmüştür. Ayrıca okullarında görev yapan öğretmenlere gerek resmi izinler gerekse maddi imkânlar sunarak onları destekledikleri ve sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirmeleri için teşvik ettikleri, bu tür etkinliklerin öğrencilere duyuşsal ve psikomotor alanlarda olumlu etkilerinin olduğu ve sınıf dışı eğitim ortamlarında gerçekleştirilen etkinliklerin artırılması için duvarsız eğitim imkânı sağlanması ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimler yoluyla bilgilendirilmesi konusunda önerilerde buldukları görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerine, öğrencilerinin gerçekleştirilen etkinliklerde neler öğrendikleri; etkinliklerin sevdikleri, sevmedikleri, eğlendikleri ve zorlandıkları kısımların neler olduğu; farklı bir ortamda bulunmanın öğrencilere neler hissettirdiği; daha önce kendi sınıflarında bu tür etkinlikleri gerçekleştirme durumları ve gerçekleştirdikleri etkinliklerin bu etkinlikler ile benzer ve farklı yönlerinin neler olduğu ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar aşağıda sunulmuştur:

Tablo 2.

Sınıf Öğretmenlerinin Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kod	f
Öğrencilerin sınıf dışı etkinliklerden öğrendikleri	Bilişsel	Canlı-cansız farkları	1
		Canlı-cansız özellikleri	1
Öğrencilerin sınıf dışı etkinliklerde sevdikleri aşamalar	Bilişsel	Keşif yapma	1
	Genel	Etkinlikleri	1
Öğrencilerin sınıf dışı etkinliklerde sevmedikleri aşamalar	Süre	Kısa olması	1
	Genel	Hepsini sevdiler	1
Öğrencilerin sınıf dışı etkinliklerde zorlandıkları aşamalar	İletişim	Kendisini ifade etme	1
	Genel	Zorlanmadılar	1
Öğrencilerin sınıf dışı etkinliklerde eğlendikleri aşamalar	Genel	Oyun anları	1
		Her aşama	1
Ortam farklılığının öğrencilere hissettirdikleri	Duyuşsal	Mutluluk	2
		Eğlence	1

Sınıf öğretmenlerinin yanıtları değerlendirildiğinde, öğrencilerinin gerçekleştirilen uygulamalar sonrasında hedeflenen bilgileri kazanabildikleri, doğada olmayı, doğada araştırma yapmayı ve etkinlikler sırasında eğlendikleri belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin etkinliklerin kısa süreli olmasını sevmediklerini, bazı öğrencilerin kendilerini ifade etme noktasında zorlandıklarını bazılarının ise etkinliklerin hiçbir aşamasında zorlanmadıklarını, öğrencilerin genel olarak

etkinliklerin her aşamasında eğlendiklerini ve farklı bir ortamda gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencileri mutlu ettiğini ifade etmişlerdir.

Velilerin Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Bu kısımda, velilere, gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki gelişimlerini çocuklarından edindikleri dönütler aracılığıyla değerlendirecekleri sorular yöneltilmiştir. Velilerden sağlanan yanıtlar ayrı başlıklar altında çözümlenmiş ve tablolar ve alıntılar halinde aşağıda sunulmuştur:

Ortam farklılığının hissettirdiklerine yönelik bulgular

Velilere, okul ve sınıf ortamının dışında farklı bir ortamda gerçekleştirilen etkinliklerin çocuklarına neler hissettirdiğine ilişkin sorular yöneltilmiş ve velilerin yanıtları kod, kategori ve tema başlıkları altında aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 3.

Ortam Farklılığının Çocuklarda Hissettirdiklerine Yönelik Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f	
Ortam farklılığının hissettirdikleri	Duyuşsal	Mutlu	20	
		Heyecanlı	8	
		Güzel	2	
		İyi	2	
		Özgüven	2	
		Beğenme	1	
		Hoşuna gitme	1	
		Keyifli	1	
		Meraklı	1	
		Özgürlük	1	
		Soğuk	1	
		Bilişsel yeti	Düşünme	1
		Psikomotor	Eğlenme	1
			Enerjik	1
		Keşif	1	

Tablodaki veriler incelendiğinde, velilerin çoğu alışılmış sınıf ortamı dışında ilk defa karşılaştıkları bir alanda zaman geçirmenin çocuklarının duygusal durumlarını olumlu etkilediği ve onların özgüven, merak, keşif gibi bazı öz becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Velilerin ifadeleri ışığında, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilerde duyuşsal anlamda olumlu izler bıraktığı söylenebilir.

Etkinliklerin eğlenceli aşamalarına ilişkin bulgular

Velilere, çocuklarının gerçekleştirilen etkinliklerin hangi aşamalarında eğlendiklerini ifade ettikleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 4.
Etkinliklerin Eğlenceli Aşamalarına İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Eğlenilen aşamalar	Bilişsel	İple ad söyleme	2
		Canlı cansız etkinliği	1
		Eşleştirme	1
		Görselin anlatımı	1
	Duyuşsal	Hafıza oyunu	1
		Doğayla iç içe olma	1
	Psikomotor	Oyun oynama	6
		Kaşıkla top taşıma	4
		Ağızda top taşıma	2
		Pinpon topu oyunu	2
		Toprakta bir şey bulma	2
		Kuru dal toplama	1
		Yaprak toplama	1
		Yumurta kaşık oyunu	1
		Yumurta oyunu	1
		Yumurta yarışı	1
	Genel	Her aşamada	3
		Açık alan etkinlikleri	1
		Yarışmalar	1

Veriler değerlendirildiğinde; veliler, çocuklarının koşma, zıplama, taşıma gibi dikkat ve el göz koordinasyonu gerektiren psikomotor becerilere yönelik etkinlikler sırasında eğlendiklerini ifade etmişlerdir. Aynı şekilde çocukların doğayla iç içe olmaktan ve etkinliklerin farklı aşamalarındaki bilişsel beceri gerektiren etkinliklerden zevk aldıkları belirtmişlerdir. Bulgular doğrultusunda, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin, içinde barındırdığı heyecan, hareket ve dinamizm dolayısıyla, öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerini daha ilgi çekici hale getirdiği ve sürece daha istekli bir şekilde katılmalarını sağladığı söylenebilir.

Etkinliklerin zorlayıcı aşamalarına ilişkin bulgular

Velilere, çocuklarının yapılan etkinliklerin hangi aşamalarında zorlandıklarını ifade ettikleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 5.
Etkinliklerin Zorlayıcı Aşamalarına İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Zorlanılan aşamalar	Bilişsel	Eşleştirme	2
		Nesneleri tanımlamada	1
	Duyuşsal	Havanın soğuk olmasından	1
		Ayakta durmakta	2
	Psikomotor	İp oyunu	1
		Kaşık oyunu	1
		Kaşıkla top taşıma	1

	Kaşıkla yumurta taşıma	1
	Ormanda çiçek bulma	1
Genel	Hiçbir şeyde	16
	Harikaydı	1
	Sessiz olmakta	1

Tablodaki verilere göre, veliler, çocuklarının etkinliklerin farklı aşamalarındaki dengede durma, el-göz koordinasyonu gibi psikomotor beceri gerektiren kısımlarında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Farklı aşamalarda zorluk yaşadığına yönelik dönüt veren çocuklar olmasına rağmen, çocukların büyük çoğunluğunun etkinliklerin hiçbir aşamasının zorlayıcı olmadığı yönünde dönüt verdikleri görülmüştür. Bu bulgulara göre, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin, öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak tasarlandığı takdirde eğitim-öğretim süreçlerine dâhil edilmesinin öğrencilerin çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Etkinliklerden edinilen yeni bilgilere ilişkin bulgular

Velilere, çocuklarının gerçekleştirilen etkinliklerde neler öğrendiklerini ifade ettikleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 6.

Etkinliklerden Edinilen Yeni Bilgilere İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Etkinliklerde öğrenilenler	Bilişsel	Canlı ve cansız varlıklar	6
		Hayvanlar	2
		Canlı varlıklar	1
		Canlı ve cansız varlıkların farklılıkları	1
		Canlı ve cansız varlıkların özellikleri	1
		Farklı sesler	1
		Palamutlar (Meşe palamudu)	1
		Varlıkları görüp keşfetme	1
		Yapraklar	1
		Yeni kelimeler	1
	Duyuşsal	Arkadaşları ile iyi geçinme	1
		Paylaşma	1
	Psikomotor	Dengede durma	1
		Fidan ekme	1
		Tohum toplama	1
	Doğa ile ilgili	Doğada yaşamı	1
		Doğal yaşam alanları	1
		Doğayı	1
		Doğayı hissetme	1
		Doğayı sevmeye	1
Genel	Oyunlar	3	
	Değişik ortamlar görme	1	
	Hiçbir şey	1	
	Okulda neler yapabileceği	1	

Pek çok şey	1
Sessiz olma	1

Tablodaki verilere göre, veliler, çocuklarının etkinliklerde çevrelerindeki canlı ve cansız varlıklar, bu varlıkların özellikleri, benzer ve farklı yönleri hakkında bilgi sahibi olduklarına yönelik ifadelerde bulduklarını ifade etmişlerdir. Aynı şekilde daha önceden görmedikleri ve tanımadıkları bazı varlıkları da gördükleri yönünde ifadeleri oldukları görülmüştür. Aileler ayrıca, çocuklarının edindikleri bu bilgilerin yanı sıra doğa, doğada yaşam ve doğal yaşam alanları hakkında bilgi sahibi olduklarını ve süreçte ikili ilişkilerinde olumlu gelişmeler olduğu ile ilgili birtakım anlatımlarda bulduklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilere somut deneyimler yoluyla gerek akademik gerekse sosyal yaşam becerisi kazandırabilecek nitelikte faaliyetler olduğu söylenebilir.

Etkinliklerin sevilen aşamalarına ilişkin bulgular

Velilere, çocuklarının gerçekleştirilen etkinliklerde hangi aşamaları sevdiğini ifade ettikleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 7.

Etkinliklerin Sevilen Aşamalarına İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Etkinliklerde sevilenler	Bilişsel	Baş harfle başlayan kelime oyunu	1
		Farklı nesnelere bulma	1
		Fotoğrafları	1
	Duyuşsal	İple yapılan hafıza oyunu	1
		Arkadaşları ile etkinlik yapma	2
		Arkadaşları ile iç içe olmak	1
		Birlikte oyunlar oynama	1
		Dünyanın sesini dinleme	1
		Sesleri dinlemeyi	1
		Takım ruhu oluşması	1
	Psikomotor	Kaşıkle top taşıma	5
		Kuru dal ve palamut toplamayı	1
	Genel	Hepsini	6
		Oyunları	2
	Ortam	Yeni bilgi ve beceri	1
		Açık hava	1
		Dışarıda ders yapmak	1
		Dışarıda olmayı	1
Doğada oynanan oyunlar		1	
Doğal ortam		1	
Farklı bir ortamda bulunmak		1	

Tablodaki veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin genel olarak etkinliklerin tüm aşamalarını sevdiğini; sınıf ortamının dışında olmanın, farklı bir ortamda bulunmanın, hareket ve dinamizm odaklı bir öğrenme sürecinin esas alınmasının

öğrencilere öğrenme sürecini daha sevimli hale getiren bir faaliyet olarak yansıdığına yönelik ifadelerde buldukları görülmüştür. Bu bulgulara göre, sınıf dışı eğitim faaliyetlerinin öğrenme sürecini monotonluktan çıkararak farklı ve dikkat çekici bir öğrenme etkinliği olduğu söylenebilir.

Etkinliklerin sevilmeyen aşamalarına ilişkin bulgular

Velilere, çocuklarının gerçekleştirilen etkinliklerde hangi aşamaları sevmediklerini ifade ettikleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 8.

Etkinliklerin Sevilmeyen Aşamalarına İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Etkinliklerin sevilmeyenleri	Bilişsel	Resim-görsel eşleştirmesi	1
	Duyuşsal	Bahçede ses dinleme	1
	Psikomotor	Ayakta durmayı	1
		Kaşık taşıma	1
	Genel	Sevmediği yok	20
		Hiçbirini	2

Öğrencilerin verdikleri dönütlere göre, gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin genel olarak tüm aşamalarının öğrenciler tarafından sevildiği ancak bazı öğrencilerin bilişsel, duyuşsal veya psikomotor beceri gerektiren aşamaları sevmediklerine ilişkin ifadelerde buldukları görülmüştür. Bu veriler değerlendirildiğinde, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin ilkökul kademesinde öğrenim gören öğrenciler için bilişsel düzeylerine ve gelişim özelliklerine göre planlandığı takdirde gerek akademik başarılarını artırma gerekse sosyal becerilerini geliştirme noktasında yararlı bir öğretim faaliyeti olduğu söylenebilir.

Velilerin sınıf dışı eğitim etkinliklerinin katkılarına ilişkin görüşleri

Velilere, gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine ne gibi katkıları olabileceğine yönelik görüşleri sorulmuş ve velilerden sağlanan veriler kod, kategori ve tema başlıkları altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 9.

Velilerin Yapılan Sınıf Dışı Etkinliklerin Çocuklarına Sağladığı Katkıların Neler Olabileceğini Düşündüklerine İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Kod	f
Etkinliklerin sağladığı katkılar	Bilişsel	Öğrenme daha kalıcı olur	3
		Dikkati gelişir	2
		Eğlenerek öğrenir	2
		Daha kolay öğrenir	1
		Doğada öğrenmenin gerçekleşebileceği	1
		Düşünme becerileri gelişir	1

	Farklı ortamlarda nasıl davranacağımı öğrenir	1
	Gezerek görerek öğrenir	1
	Görsel hafızası gelişir	1
	Kavramlar arası ilişki kurma	1
	Keşfetme	1
	Neden sonuç ilişkisi kurma becerisi gelişir	1
	Sorgulama becerisi kazandırır	1
	Sosyal öğrenme artar	1
	Yaparak yaşayarak öğrenir	1
	Sosyalleşir	5
	Özgüveni artar	4
	İlgisi artar	2
	Daha mutlu olacağı	2
	Değişik ortamlar heyecanlandırır	2
	Merak duygusunun gelişmesi	2
Duyuşsal	Arkadaşlık ilişkilerinin pekişmesi	1
	Doğayı sever	1
	Haz duyar	1
	Hoşgörü	1
	İstekli olur	1
	Motivasyonu artar	1
	Sosyal kişiliği gelişir	1
Psikomotor	Farklı deneyimler kazanır	1
	Motor becerileri gelişir	1
	Bakış açısı gelişir	1
	Bütünü görme	1
	Değişik alanlar algısını açar	1
	Dış ortamlara uyum sağlama	1
Genel	Farklı ortamlara uyum sağlamayı öğrenir	1
	Monotonluktan kurtulur	1
	Nefes olur	1
	Saygı	1
	Ufukları açılır	1

Velilerin, gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarına çok yönlü olarak olumlu katkıları olacağı yönünde görüş belirttikleri görülmüştür. Veliler, çocuklarının sınıf dışı ortamlarda eğitim öğretim sürecine katıldıklarında daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirebileceklerini, dikkatlerinin ve düşünme becerilerinin gelişeceğini, ilişkilendirme, neden sonuç ilişkisi kurma ve sorgulama becerisi kazanacaklarını ifade etmektedirler. Aynı şekilde sınıf dışı eğitimin çocuklarına özgüven, merak, motivasyon, ilgi, merak, hoşgörü gibi duyuşsal kazanımlarının olacağını düşündükleri görülmüştür. Yine sınıf dışı ortamlarının çocukların bakış açılarını genişleteceği, çocuklarının farklı ortamlara ve süreçlere uyum sağlayabilme becerisi kazanabilecekleri, çevrelerinde meydana gelen değişiklikleri bütün olarak

değerlendirebilme becerisi edinebilecekleri gibi katkıları olacağını düşündükleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, velilerin sınıf dışı eğitimin çocuklarına sağlayacağını düşündükleri katkılar ve çocuklarından edindikleri izlenimlerden yola çıkarak, bu tür faaliyetlerin özellikle küçük yaş gruplarında kişisel gelişim ve günlük yaşam becerileri edinme noktalarında fayda sağlayan bir süreç olduğu söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sınıf dışı eğitimin, alan yazında farklı isimlerle adlandırılmasına, standart bir tanımının yapılamamasına rağmen alan araştırmacıları tarafından özellikleri konusunda fikir birliğine varılan bir eğitim türü olduğu görülmektedir. Alan yazındaki çalışmalar her ne kadar farklı kademelerde öğrenim gören öğrencilerin farklı gelişim alanlarına hitap eden ve konuyu farklı açılardan değerlendiren çalışmalar olsa da bu çalışmaların ortak noktası sınıf dışı eğitimin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor, sosyal alanlarda çok yönlü gelişimlerine katkı sağlayan bir eğitim türü olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada da gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinlikleri aracılığıyla ilkokul birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilere yansımalarının okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve öğrenci velilerinin görüşleri aracılığıyla belirlenmeye çalışılmış ve paydaşlardan sağlanan sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

Gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilerdeki yansımalarının neler olduğuna ilişkin öğrencilerin velilerine yaptıkları dönütleri üzerinden sağlanan veli görüşleri değerlendirildiğinde, veliler, çocuklarının etkinlikler sırasında mutlu ve heyecanlı olduklarını ve etkinlikleri uygularken eğlendikleri ifade etmişlerdir. Aynı zamanda etkinliklerin çocuklarının özgüvenlerini arttırdığı ve doğada vakit geçirmenin çocukların iyi ve enerjik hissetmelerini sağladığı yönünde görüş belirttikleri de görülmüştür. Bu sonuçlar, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin öğrencilerin hem kişisel hem de duygusal gelişimlerine olumlu yansımalarının olduğunu ve çocukların içsel motivasyonlarını artırıcı etkilerinin olduğunu göstermektedir. Alan yazındaki çalışmalar da bu çalışmadan elde edilen sonuçları desteklemektedir (Sheldrake & Reiss, 2023). Çocukların içinde buldukları gelişimsel dönem itibarıyla duyuşsal, psikomotor, kişisel vb. alanlarda çok yönlü gelişime ihtiyaç duydukları göz önüne alındığında, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen bu tarz etkinliklerin öğrenciler için olmazsa olmaz etkinliklerden olduğu söylenebilir. Nitekim alan yazında sınıf dışı eğitimin öğrenciler üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar da bu çalışmadan sağlanan sonuçları desteklemektedir (Pirchio, Passiatore, Panno, Cipparone, & Carrus, 2021; Wigglesworth & Heintzman, 2021). Yine, velilere çocuklarının süreç içinde en çok eğlendikleri aşamaların hangileri olduğu sorulduğunda, öğrencilerin genel olarak hem bilişsel hem duyuşsal hem de psikomotor alana hitap edecek şekilde tasarlanan tüm etkinlik aşamalarında eğlendikleri ancak psikomotor alana hitap eden, hareket ve beceri gerektiren aşamalarda daha çok eğlendiklerini belirttikleri görülmüştür. İlkokul kademesinde öğrenim gören öğrenciler henüz oyun çağından çıkıp tam zamanlı olarak eğitim-

öğretim sürecine dâhil olsalar da gelişimsel düzeyleri açısından hala somut yaşantılar elde ederek ve hareketin olmazsa olmazlarından biri olduğu oyunlarla öğrendikleri bir gerçektir. Bu bağlamda, süreç içinde gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilerin daha fazla hareket etmelerini gerektiren ve daha fazla deneyim kazanmalarına imkân tanıyan aşamalarda diğer aşamalara göre daha çok eğlenmiş olmalarının da çalışmadan elde edilmesi beklenen sonuçlardan olduğu söylenebilir. Ancak, geliştirilen öğretim programlarında her ne kadar eğitim-öğretim süreçlerinde sınıf dışı ortamlardan yararlanılması gerekliliğine vurgu yapılsa da; öğretmenlerin, sınıf dışı eğitim alanındaki eksik ve yanlış bilgileri veya ortam, yönetim, zaman gibi sınıf dışı eğitim etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında karşılaştıkları sorunlardan dolayı öğrencilerine ihtiyaç duydukları hareketi ve deneyimi kazandıracak eğitim imkânları sunamadıkları görülmektedir (Ay, Anagün, & Demir, 2015; Demirtaş & Akkocaoğlu Çayır, 2021; Ruether, 2018). Çalışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sınıf dışı eğitim etkinliklerini gerçekleştirebilmek için gerekli olan bilgi ve beceriler edinildiği takdirde öğretmenlerin yaptıkları sınıf dışı eğitim etkinlikleri aracılığıyla öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarına hitap eden ve öğrenme-öğretme sürecini daha etkili ve verimli geçmesini sağlayacak etkinlikler tasarlayabilmeleri mümkün görünmektedir. Bu doğrultuda, özellikle okul öncesi ve ilkökul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin geleceğe dönük bilgi, beceri ve farkındalıklarını geliştirebilmek adına sınıf dışı ortamlarda geçirdikleri zamanı artırmaya yönelik öğrenme süreçlerinin planlanması ve uygulanması için bazı çalışmaların yapılmasının gerekli olduğu söylenebilir.

Etkinliklerin zorlayıcı aşamalarına yönelik velilerden sağlanan veriler incelendiğinde, öğrencilerin zaman zaman gerek bilişsel gerekse psikomotor gelişim alanlarına hitap eden etkinlik aşamalarında zorlandıklarına yönelik dönütler verdiği görülürken; çoğunun da etkinlikler sırasında zorlanmadığı ve yönergelere uygun hareket edebildiklerini belirttikleri görülmüştür. Çocukların gelişimsel özellikleri ve bireysel farklılıkları bir arada değerlendirildiğinde, tasarlanan etkinliklerin farklı aşamalarında zorlanmaları veya daha kolay ilerleyebilmeleri doğaldır. Gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinlikleri öğrencileri konfor alanlarının dışına çıkarttığından bu eğitimler sırasında uygulamaları gereken adımlar ve uymaları gereken yönergeler süreç içinde onları zorlayabilmektedir. Ancak süreç içinde bilişsel anlamda zorlanmanın yanı sıra farklı bir ortamda ve rutinlerinin dışına çıkarak aktif bir şekilde süreçte bulunmak da öğrencileri zorlayan etkenler arasında gösterilebilir. Yeni bir ortama alışmak ve bu ortamda verilen yönergelere uyum sağlamak çocuklar açısından zorlayıcı olsa da yaparak-yaşayarak öğrenmek çocuklar için cezbedici faktörlerden olabilmektedir. Öğrencilerin etkinliklerin sevilen ve sevilmeyen aşamalarına yönelik velilerine verdikleri dönütler incelendiğinde, öğrencilerden bazılarının özel olarak bilişsel veya psikomotor alana yönelik etkinlikleri sevdiğini söylediği; çoğunluğun ise yapılan tüm etkinlikleri sevdiği yönünde görüş belirttiği görülmüştür. Aynı şekilde bazı öğrencilerin bilişsel ve psikomotor beceri isteyen aşamaları sevmediklerini ifade ettikleri görülürken; öğrencilerin çoğunun genel olarak sevmedikleri herhangi bir aşamanın olmadığını söyledikleri görülmüştür.

Gerçekleştirilen etkinliklerin yanı sıra öğrencilerin sınıf ortamının dışına çıkarak farklı ortamda/doğada etkinlik yapmaktan zevk aldıklarını belirttikleri de görülmüştür. Öğrenciler öğrenim hayatlarının başından sonuna kadar neredeyse tüm eğitimlerini sınıf ortamında gerçekleştirmektedirler. Öğrencilerin sürekli dört duvar arasında kalması, özellikle küçük yaş grubundakilerin ihtiyaç duydukları aktifliği gösterememesine ve iç enerjilerini bastırmalarına neden olmaktadır. Oysaki sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri sayesinde öğrencilerin, süreç boyunca aktif olmalarını sağlanarak psikomotor gelişim alanlarını geliştirme imkânı bulmanın yanında farklı disiplin alanlarına yönelik bilgiler edinerek bilişsel gelişimlerine katkı da sunulabilmektedir. Aynı zamanda, sınıf dışı eğitim etkinlikleri aracılığıyla, çocukların çevreye ve çevre sorunlarına farkındalık geliştirmelerine, bilgi sahibi olmalarına, olumlu tutum geliştirmelerine imkân tanınmaktadır (Erdoğan & Özsoy, 2007). Deneyimsel öğrenmenin eğitim-öğretim süreçleri içinde ne kadar önemli olduğunu vurgulayan ve bu öğrenme modelini benimseyen John Dewey de öğrencilerin daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmeleri ve süreç içinde aktif olmalarının sağlanması için direkt olarak eğitim araç gereçleri ile temas etmelerinin önemini belirtmektedir (James & Williams, 2017). Literatürdeki çalışmalarda da (Abdullah, Zakaria, & Razman, 2018; Ayotte Beaudet, Chastenay, Beaudry, L'Heureux, Giamellaro, Smith, Desjaislais, & Paquette, 2021; Harvey, Montgomery, Harvey, Hall, Gance, & Watling, 2020; Harvey, Montgomery, & White, 2021) sınıf dışı eğitim etkinliklerinin, öğrencilere deneyimleyerek öğrenme fırsatı sunduğu, deneyimlemenin yanı sıra psikolojik, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine katkı sağladığı ve çocukların çevreye ve çevre sorunlarına bakış açılarının, farkındalıklarının ve bilinçlerinin geliştiği ifade edilmektedir.

Velilerin gerçekleştirilen etkinlikler sonrasında çocuklarının edindikleri yeni bilgi ve becerilere yönelik verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde, çocukların bilişsel olarak hedeflenen bilgi ve becerilere büyük oranda ulaşabildikleri görülmüştür. Aynı zamanda duyuşsal gelişim açısından bu sürecin öğrencilerin hem sosyal ilişkilerine katkı sağlayacak iletişim kurma, paylaşma, iş birliği gibi becerilerini geliştirdiği; hem de sürecin doğal bir ortamda gerçekleşmesinin doğaya yönelik olumlu duygularını güçlendirdiği görülmüştür. Psikomotor açıdan değerlendirildiğinde ise gerçekleştirilen hareket odaklı etkinliklerin öğrencilerin dengede durma ve el göz koordinasyonu gibi bazı psikomotor becerileri geliştirdiği ve süreç sonunda daha sonra arkadaşları ile oynayabilecekleri yeni oyun fikirleri şeklinde dönütler verdikleri görülmüştür. Györössy ve Földes Lesko (2021), sınıf dışı ortamlarda yürütülen eğitim etkinliklerinin öğrencilerin çevrelerine yönelik bilgilerini artırdığı, çevre alışkanlıklarını ve tutumlarını olumlu yönde değiştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Yine Miller (2018), sınıf dışı eğitimin öğrencilerin akademik başarılarını ve sınıf dışı ortamlara yönelik motivasyonlarını artıran bir süreç olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca Parks (2020) da sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin öğrencilerin süreç içindeki aktifliklerini artırdığını, sosyalleşme imkânı sağladığını ve empati duygularını geliştirdiğini belirtmektedir. Bu çalışmadan ve alan yazındaki

çalışmalardan edinilen sonuçlar bağlamında sınıf dışı eğitimin her yaş grubundaki öğrenciler için faydalı bir eğitim süreci olduğu göz önüne alındığında bu tür etkinliklerin eğitim-öğretim süreçlerinin niteliğinin artırılması açısından gerekli olduğu söylenebilir.

Sınıf dışı eğitim etkinliklerinin çocuklarının bilişsel, duyuşsal, psikomotor, sosyal alanlardaki gelişimlerine katkılarına yönelik velilerden alınan yanıtlar analiz edildiğinde, velilerin, genel olarak bu tarz etkinliklerin faydaları hakkında farkındalıklarının yüksek oldukları ve çocuklarına farklı bakış açıları kazandırarak gerek kişisel gerekse sosyal beceriler edinmelerine fırsat veren çalışmalar olduğunun bilincinde oldukları görülmüştür. Ayrıca, bilişsel anlamda bu tarz etkinliklerin öğrenmelerin kalıcılığını artırdığının, öğrenme sürecini eğlenceli hale getirdiğinin, dikkat, düşünme, neden-sonuç ilişkisi kurma ve sorgulama becerilerini geliştirdiğinin farkında olduklarını; duyuşsal anlamda arkadaşlık, iletişim kurma, paylaşma, işbirliği yapma, özgüven, isteklilik, motivasyon gibi duygularının gelişimine katkı sağlayacağını; psikomotor anlamda motor becerilerinin gelişmesine ve farklı deneyimler kazanmalarına imkan tanıdığını; öğrencilerin algılarını artıran, farklı konulara yönelik farklı bakış açıları ile bakmalarını, farklı ortamlara uyum sağlama ve bütünü görme gibi yetilere sahip olan bireyler olmalarını sağlayan bir süreç olarak nitelendirdiklerini ifade etmişlerdir. Velilerin görüşleri değerlendirildiğinde, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri ve öğrencilere sunduğu katkılar konusunda farkındalıklarının yüksek olduğu görülmektedir. Alan yazındaki çalışmalar (Hipolito, 2021; Phillips, 2017; Quintanilla, 2017) da sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilere bilişsel, duyuşsal, psikomotor, sosyal, psikolojik açılardan katkı sağladığını göstermektedir. Bu bağlamda sınıf dışı eğitim etkinliklerinin somut işlemler dönemindeki öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor, kişisel ve sosyal gelişimleri için önemli olduğu ve bu tür etkinliklerin eğitim öğretim süreçlerine dâhil edilmesinin oldukça gerekli olduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ile gerçekleştirilen görüşmelerden edinilen sonuçlar, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin öğrencilere gerek akademik gerekse sosyal açıdan olumlu birçok katkısının olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde okul yöneticilerinin okullarında görev yapan öğretmenlerini bu tür etkinliklere teşvik etmek amacıyla hem ekonomik imkânlar hem de bürokratik işlemler konusunda desteklediklerini ve süreç içinde sınıf dışı eğitim etkinliklerini uygulayabilmeleri için birtakım kolaylıklar sağladıklarını göstermektedir. Sınıf dışı eğitim etkinlikleri, her ne kadar uygulanması kolay bir çalışma olarak görülse de uygulama öncesi, sırası ve sonrasında uyulması gereken birtakım kuralları olan ve ciddi planlama gerektiren bir eğitim türüdür (Aydın, 2023). Aynı zamanda sınıf dışı eğitim, özellikle okul bahçesinin dışındaki ortamlarda etkinlikler gerçekleştirildiğinde hem kullanılan materyaller ve ulaşım hem de alınması gereken izinler açısından zorlayıcı bir süreç olarak görülebilmektedir. Çengelci Köse (2013) çalışmasında, öğretmenlerin sınıf dışı eğitim etkinlikleri gerçekleştirirken zaman planlamasında, ekonomik imkânlar ve bürokratik işlemler gibi konularda zaman zaman birtakım zorluklar yaşadıklarını ve

öğrencilerinin sınıf dışı ortamlarda buldukları farklı ve olumsuz davranışlar konusunda birtakım sorunlar yaşadıklarını ifade etmektedir. Tatar ve Bağrıyanık (2012) da sınıf dışı ortamlarda eğitim gerçekleştirme noktasında öğretmenlerin kısıtlı olanaklara sahip olmalarının yanı sıra öğrenci, veli ve okul yönetimi noktalarında bazı sorunlar yaşadıklarını belirtmektedir. Alan yazın ve bu çalışmadan sağlanan sonuçlar, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin planlanma, uygulanma ve değerlendirme aşamalarında bilgi ve beceri gerektiren bir uygulama olduğunu göstermekle birlikte aynı zamanda bürokratik işlemler noktasında birtakım problemlere yol açtığı da görülmektedir. Ancak eğitim öğretim süreçlerine dâhil edilen sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilere sunduğu katkılar göz önüne alındığında, verilen ekstra bir çaba sayesinde bu sorunların aşılarda öğrencilerin gerek akademik gerekse sosyal hayatlarını daha nitelikli hale getirmenin mümkün olabileceği de söylenebilir.

Öğretmenlerin verdikleri yanıtlar sonucunda, öğrencilerin gerçekleştirilen sınıf dışı eğitim etkinlikleri sonrasında mutlu oldukları ve eğlendikleri, farklı bir ortamda olmanın kendilerini ifade etmelerini zorlaştırdığı, kendilerinin de sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirdikleri etkinlik sırasında kullandıkları materyaller farklı olsa da bu tür etkinlikleri derslerinde uyguladıkları görülmektedir. Sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri öğrencileri alıştıkları geleneksel öğrenme ortamlarının dışına çıkardığından ve bu ortamlarda öğrenciler ilk olarak çevreyi tanıma çabası içinde olduklarından birtakım sosyal becerileri arka planda kalabilmektedir. Ancak belirli aralıklarda gerçekleştirilen sınıf dışı etkinlikler zamanla öğrencilerin sosyal gelişimlerinin yanında bilişsel ve psikomotor gelişimlerine de katkı sağlamaktadır ve öğrencilerin geri planda kalan becerilerini geliştirmelerine fırsat tanımaktadır (Anaya Zamora, 2021; Andre, Williams, Schwartz, & Bullard, 2017; Cirit Gül, 2023; Cirit Gül, Apaydın, Çobanoğlu, & Tağrikulu, 2018; Gilkes, Wintle, & Reed, 2023). Aynı şekilde Avcı ve Gümüş (2020) de çalışmalarında sınıf dışı eğitim etkinliklerinin öğrencilerin alana özgü başarılarını artırdığını ve olumlu tutum geliştirmelerine imkân tanıdığını ifade etmektedirler. Görüldüğü gibi gerek ulusal gerekse uluslararası alan yazındaki çalışmalar, sınıf dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin öğrencilerin hem alana yönelik bilgi ve becerilerinin hem de öz becerilerinin gelişimine katkı sağladığını göstermektedir. Bu doğrultuda özellikle somut deneyimler aracılığıyla daha kolay ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirebilen küçük yaş grupları ile sınıf dışı ortamlarda eğitim öğretim süreçlerinin planlanması öğrencilerin öz ve sosyal becerilerini kazanmaya başladıkları dönemlerde bu becerilerini geliştirebilmeleri için önemli olduğu söylenebilir.

Çalışma verileri, sınıf dışı eğitim etkinliklerinin ilkökul öğrencileri için ne kadar önemli ve farklı gelişim alanlarına katkı sağlayan bir süreç olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, eğitim-öğretim faaliyetlerinin sınıf dışı ortamlara taşınmasının ve bu sayede öğrencilerin doğada, çevre sorunları hakkında bilgi ve farkındalık geliştirmelerine imkân tanyacak ortamların tasarlanmasının önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmadan edinilen sonuçlar doğrultusunda, sınıf içi ortamlarda

gerçekleştirilen eğitim öğretim faaliyetlerinin sınıf dışı ortamlara taşınabilmesi için alternatif çözüm önerilerinin sunulabileceği ve sınıf dışı ortamları farklı açılardan analiz edecek çalışmaların yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Kaynakça

- Abdullah, A., Zakaria, S. Z. S., & Razman, M. R. (2018). Environmental education through outdoor education for primary school children. *International Journal of Malay World and Civilisation*, 6(Special Issue 1), 27-34. <https://doi.org/10.17576/jatma-2018-06SI1-05>
- Anaya Zamora, S. (2021). *A classroom without four walls? Paving the way for more outdoor education*. [Master theses]. California State University.
- Andre, E. K., Williams, N., Schwartz, F., & Bullard, C. (2017). Benefits of campus outdoor recreation programs: A review of the literature. *Journal of Outdoor Recreation, Education and Leadership*, 9 (1), 15-25. <https://doi.org/10.18666/JOREL-2017-V9-I1-7491>
- Avcı, G., & Gümüş, N. (2019). Sınıf dışı eğitim etkinliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Turkish Studies*, 14(3), 351-377. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22855>
- Avcı, G., & Gümüş, N. (2020). Sınıf dışı eğitime dayalı etkinliklerle işlenen Sosyal bilgiler dersine yönelik ilkökul 4. sınıf öğrenci tutumlarının incelenmesi, *The Western Anatolia Journal of Educational Sciences*, 11(1), 89-106.
- Ay, Y., Anagün, Ş. S., & Demir, Z. M. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretiminde okul dışı öğrenme hakkındaki görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 10(15). <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8702>
- Aydın, B. (2023). Sınıf dışı eğitimde öğrenme ortamları A. Cirit Gül (Ed.) *Disiplinlerötesi sınıf dışı eğitim* içinde. Eğiten Kitap.
- Ayotte Beaudet, J., Chastenay, P., Beaudry, M., L'Heureux, K., Giamellaro, M., Smith, J., Desjaislais, E., & Paquette, A. (2021). Exploring the impacts of contextualized outdoor science education on learning: The case of primary school students learning about ecosystem relationships. *Journal of Biological Education*, 1-18. <https://doi.org/10.1080/00219266.2021.1909634>
- Balkan Kıyıcı, F., Atabek Yiğit, E., & Darçın, E. S. (2014). Doğa eğitimi ile öğretmen adaylarının çevre okuryazarlık düzeylerindeki değişimin ve görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 17-27.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örneklem yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Becker, C., Lauterbach, G., Spengler, S., Dettweiler, U., & Mess, F. (2017). Effects of regular classes in outdoor education settings: A systematic review on students' learning, social and health dimensions. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(5), 485. <https://doi.org/10.3390/ijerph14050485>
- Birinci, O. (2013). *İlkokul 3. sınıf Hayat bilgisi dersine yönelik geliştirilen doğa eğitimi etkinliklerinin öğrencilerin doğa algılarına etkisi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bodur, Z., & Yıldırım, M. (2018). Sınıf dışı etkinliklerinin ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ve bilimsel süreç becerileri üzerine etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 47(47), 125-140. <https://doi.org/10.15285/maruaeabd.271564>
- Bozkurt, F. (2021). Öğretmen adaylarının sınıf dışı sosyal bilgiler deneyimleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 28, 183-203.
- Bunting, C. J. (2006). Interdisciplinary Teaching Through Outdoor Education. *Human Kinetics*.

- Ceylan, S. (2021). *Okul dışı eğitim bağlamında sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan etkinliklerin değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cirit Gül, A. (2023). *Argümantatif sınıf dışı eğitim etkinlikleri ile öğrencilerin başarılarının, argümantasyon becerilerinin ve çevre tutumlarının değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Cirit Gül, A., Apaydın, Z., Çobanoğlu, E. O., & Tağrikulu, P. (2018). Fen öğretiminde Toulmin argümantasyon modelinin sınıf dışı (outdoor) eğitim süreci ile bütünleştirilmesi: Örnek Etkinlikler, *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 103-120.
- Civelek, P., & Özyılmaz Akamca, G. (2018). Açık alan etkinliklerinin okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç becerilerine etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2011-2020. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2297>
- Cottrell, J. R., & Cottrell, S. P. (2020). Outdoor skills education: what are the benefits for health, learning and lifestyle?. *World Leisure Journal*, 62(3), 219-241.
- Çağlar Karapınar, B., & Arıbaşı, K. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının doğa eğitimi hakkındaki metaforik algıları, *Journal of Anatolian Cultural Research*, 1(2), 40-66.
- Çelik, A. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında açık alan kullanımı: Kocaeli örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Çengelci Köse, T. (2013). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf dışı öğrenmeye ilişkin görüşleri, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1823-1841.
- Çetingüney, H., & Büyük, S. (2022). Fen öğretiminde okul dışı öğrenme faaliyetlerine yönelik öğretmen öz yeterlik inançları. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5(2), 33-65.
- Çobanoğlu, E. O., & Cirit Gül, A. (2017). İlkokul dördüncü sınıf müfredatında yer alan cümlelerin öğeleri konusunun sınıf dışı (outdoor) etkinliklerle desteklenerek öğretilmesi, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 521-531.
- Demir, E., & Çetin, F. (2022). Öğretmenlerin okul dışı öğrenme faaliyetlerine yönelik tutumları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(2), 1443-1461.
- Demirtas, S., & Akkocaoğlu Çayır, N. (2021). Sınıf öğretmenlerinin sınıf dışı eğitim etkinlikleri projesine yönelik deneyimleri üzerine bir araştırma. *Education and Science*, 46(208), 1-31. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9565>
- Dyment, J., Downing, J., Hill, A., & Smith, H. (2018). I did think it was a bit strange taking outdoor education online: Exploration of initial teacher education students' online learning experiences in a tertiary outdoor education unit. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 18(1), 70-85. <https://doi.org/10.1080/14729679.2017.1341327>
- Dyment, J., Morse, M., Shaw, S., & Smith, H. (2014). Curriculum development in outdoor education: Tasmanian teachers' perspectives on the new pretertiary outdoor leadership course. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 14(1), 82-99. <https://doi.org/10.1080/14729679.2013.776863>
- Eaton, D. (2000). *Cognitive and affective learning in outdoor education*. [Doctoral dissertation]. University of Toronto School of Graduate Studies, Toronto.
- Erdoğan, M., & Özsoy, A. M. (2007). Graduate students' perspectives on the human-environment relationship. *Journal of Turkish Science Education*, 4(2), 21-30.
- Fiskum, T. A., & Jacobsen, K. (2012). Individual differences and possible effects from outdoor education: long time and short time benefits. *World Journal of Education*, 2(4), 20-33.
- Ford, P. (1986). *Outdoor Education: Definition and Philosophy*. ERIC Clearinghouse on Rural Education and Small Schools, Las Cruces, New Mexico.
- Gilkes, B., Wintle, J., & Reed, J. (2023). A small-scale evaluation of instructional approaches and perspectives on the benefits of adventurous education for young people. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*. <https://doi.org/10.1080/14729679.2022.2160993>

- Györössy, F., & Földes Lesko, G. (2021). Nature wandering as a means of environmental education. *Journal of Applied Technical and Educational Sciences*, 11(2), 36-58. <https://doi.org/10.24368/jates.v11i2.221>
- Harvey, D., Montgomery, L. N., Harvey, H., Hall, F., Gance, A. C., & Watling, D. (2020). Psychological benefits of a biodiversity-focussed outdoor learning program for primary school children. *Journal of Environmental Psychology*, 67, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2019.101381>
- Harvey, D. J., Montgomery, L. N., & White, R. (2021). Just how much time outdoors in nature is enough? *School Science Review*, 381, 27.
- Hipolito, E. R. (2021). Indoor ve outdoor teaching: Implication to performance and attitude in environmental literacy. *European Scholar Journal*, 2(11), 49-65.
- Hobbs, W., McMahan, K., & Stawski, J. (2018). The value of accreditation for outdoor leadership education programs. *Journal of Outdoor Recreation Education and Leadership*, 10(4), 288-293. <https://doi.org/10.18666/JOREL-2018-V10-I4-8356>
- James, J. K., & Williams, T. (2017). School-based experiential outdoor education: A neglected necessity. *Journal of Experiential Education*, 40(1), 58-71. <https://doi.org/10.1177/1053825916676190>
- Johnson, B. & Christensen, L. (2014). *Eğitim araştırmaları: nicel, nitel ve karma yaklaşımlar*. Selçuk Beşir Demir (Çev. Ed.) Eğiten Kitap.
- Kahyaoglu, M. (2016). Türkiye’de doğa eğitimi üzerine yapılan çalışmalarının analizi: Bir meta sentez çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-14.
- Karakaş Özur, N., & Şahin, S. (2017). Sosyal bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(3), 324-347.
- Louv, R. (2018). *Doğadaki son çocuk*, Ceyhan Temürcü (Çev.). Salmat Basım Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) (2019). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Dışı Öğrenme Ortamları Kılavuzu. Ankara.
- Miller, D. P. (2018). *Determining the effects of using outdoor instruction on increasing students' academic achievement and attitudes towards the environment*. [Master thesis]. Montana State University, Bozeman.
- Okur Berberoğlu, E. O. B., & Uygun, S. (2013). Sınıf dışı eğitimin dünyadaki ve Türkiye’deki gelişim durumunun örgün ve yaygın eğitim kapsamında incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 32-42.
- Öztürk Aynal, Ş. (2013). Haydi çocuklar doğaya ve bahçelere açılıyoruz: Mekan dışı eğitim İsvç’ten örnekler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(1), 371-384.
- Parks, R. L. (2020). *The impact of place-based environment on elementary students*. [Doctoral dissertation]. William Woods University, Fulton, Missouri.
- Payne, P. G., & Wattchow, B. (2008). Slow pedagogy and placing education in post-traditional outdoor education. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 12(1), 25-38.
- Pirchio, S., Passiatore, Y., Panno, A., Cipparone, M., & Carrus, G. (2021). The effects of contact with nature during outdoor environmental education on students' wellbeing, connectedness to nature and pro-sociality. *Frontiers in Psychology*, 12, 648458.
- Phillips, H. (2017). *A comparison of indoor and outdoor education in non-formal environmental education*. [Master dissertation]. Gulf Coast University, Florida.
- Quintanilla, F. (2017). *The effects of outdoor classroom instruction on english language learners' science achievement*. [Doctoral dissertation]. Texas A&M University- Kingsville.
- Rios, J. M., & Brewer, J. (2014). Outdoor education and science achievement. *Applied Environmental Education & Communication*, 13(4), 234-240. <https://doi.org/10.1080/1533015X.2015.975084>

- Ruether, S. (2018). *Barriers to teachers' use of environmentally based education in outdoor classrooms*. [Doctoral dissertation]. Walden University, Minneapolis, Minnesota.
- Sheldrake, R., & Reiss, M. J. (2023). Primary children's views about appreciating, supporting, and learning about nature. *Journal of Biological Education*, 57(2), 401-421.
- Şahin, F., & Sağlam Yazgan, B. (2013). Araştırmaya dayalı sınıf dışı laboratuvar etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarısına etkisi, *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 107-122.
- Tatar, N., & Bağrıyanık, K. E. (2012). Fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin okul dışı eğitime yönelik görüşleri, *Elementary Education Online*, 11(4), 882-896.
- Wigglesworth, J., & Heintzman, P. (2021). A qualitative study of the perceived significant life impacts of a university summer outdoor education course. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 21(4), 385-397. <https://doi.org/10.1080/14729679.2020.1854097>

Extended Abstract

Outdoor education benefits learning environments and students, including conducting activities beyond traditional settings, fostering skills like self-discovery, self-regulation, and self-evaluation, and enhancing the quality of time spent at school. It also has features such as enabling students who study at lower levels to realize their learning more concretely and being a teaching process that attracts students more than traditional teaching methods and keeps their feelings of curiosity and excitement alive (Çobanoğlu & Cirit Gül, 2017). In addition, outdoor education contributes to the social development of students, as well as learning through interaction with nature, increasing their academic success and enabling future generations to grow up as a society that has gained awareness of nature (Rios & Brewer, 2014). When evaluating outdoor education's features and multifaceted contributions to students, plans are necessary to enable them to discover these characteristics and enhance the orientations in developed curricula and practice-oriented studies. There are many studies on outdoor education in both national and international literature. However, these studies generally include the characteristics of outdoor education (Okur Berberoğlu & Uygun, 2013), views on outdoor education (Avcı & Gümüş, 2019; Demirtaş & Akkocaoğlu Çayır, 2021; Dymont et al., 2018), and what outdoor education provides to students benefits (Bodur & Yıldırım, 2018; Çobanoğlu & Cirit Gül, 2017; Karakaş et al., 2017) and the place of extracurricular education in the curriculum (Bozkurt, 2021; Ceylan, 2021; Dymont et al., 2014; Hobbs et al., 2018) within the framework of; it is seen that the studies evaluating the impression of the applied activities on the students from the perspective of both teachers, school administrators, and parents are limited. Given the literature's focus on outdoor education and primary students' improved learning through hands-on experiences, this study with first-grade students will significantly contribute. This study aimed to evaluate the effects of outdoor education activities on students' cognitive, affective, and psychomotor development, gathering input from school administrators, teachers, and parents to fill gaps in research. In this context, we aimed to address the following sub-questions:

- How do parents evaluate the effects of outdoor education activities on students' cognitive, affective, and psychomotor development?
- How do school administrators evaluate outdoor education activities?
- How do classroom teachers evaluate outdoor education activities?
- What is the learning status of the students?

This study utilizes the case study method to examine the effects of outdoor education activities on students, as perceived by parents, teachers, and administrators. The study involved 30 first-grade students attending a private primary school. The parents of the student group, classroom teachers, and school administrators involved in the activities gathered the data. The study's participant group was selected using an easily accessible sampling technique. Participants joined full-day outdoor training, encountering uncommon daily life information/images and developing diverse skills and areas. Study data were collected using online forms prepared separately for school administrators, classroom teachers, and parents. Descriptive analysis of the researcher's observations from the study and the data obtained from school administrators and classroom teachers. The feedback received from the parents of the students was analyzed using the content analysis technique. We analyzed the data using the descriptive analysis technique, presenting it as quotations. For data analyzed with content analysis, we evaluated it under the headings of code, category, and theme. In this study, we tasked first-grade students with learning about living and non-living things, evaluating their knowledge, observing local plants and animals, correcting misconceptions, and enhancing their understanding of living things in their surroundings. Educational activities were carried out. Outdoor educational activities: (i) An icebreaker meeting/warm-up activity designed to help students adapt to the environment, each other, and the process and focus their attention; (ii) The main activity designed to accomplish the goal and deliver the subject matter; (iii) It involves a reflection activity that evaluates both the process and learning, identifying and correcting any incomplete or erroneous information.

The results obtained from the interviews with school administrators show that educational activities carried out in outdoor environments have many positive academic and social contributions to students. Likewise, it shows that school administrators support their teachers working in their schools in terms of both economic opportunities and bureaucratic procedures to encourage such activities, and they provide some facilities for them to implement outdoor education activities in the process. Despite being perceived as straightforward, outdoor education activities necessitate meticulous planning and adherence to specific rules before, during, and after implementation. Simultaneously, it can be a demanding process concerning materials, transportation, and permits, particularly for activities outside the school garden. As a result of the answers given by the teachers, the students are happy and have fun after the outdoor education activities; being in a different environment makes

it difficult for them to express themselves, and they also apply such activities in their lessons, even though the materials they use during the activities they perform in the outside of the classroom are different. When evaluating parents' opinions on the reflections of outdoor education activities on students, parents reported that their children were happy and excited during the activities, enjoying themselves while participating. At the same time, the activities increased their children's self-confidence, and they expressed the opinion that spending time in nature makes them feel good and energetic. The study indicates that outdoor educational activities positively impact students' personal and emotional development, enhancing their internal motivation. Recognizing children's need for comprehensive development across various domains during their developmental period, such activities are deemed essential. The data underscore the significance of extracurricular activities in fostering children's development across different areas.

Consequently, promoting educational activities beyond the classroom and creating environments conducive to environmental awareness are crucial. Despite the theoretical emphasis on outdoor education, there is a need for more practical utilization due to various factors. The study suggests exploring alternative approaches to shift educational activities from indoor to outdoor settings, emphasizing the need for diverse perspectives in analyzing outdoor environments.